

o Briandovem predlogu samo pozdravni in potrdilni glasovi. V Avstriji so bile simpatije nekako podeljene: nekateri so bili za, drugi pa — zlasti vsepsemško navdahnjeni krogi — so ostali hladni ko led. Madžarski mogotci, ki imajo sedaj ogrsko državo v svojih rokah, še vedno sanjajo o reviziji mirovniških pogodb. Vsled tega bi jim takšna Evropska zveza, ki bi bila zgrajena na sedanjih mejah evropskih držav, ne bila po godu.

Odkrito odklonitev je Briandov predlog našel v fašistovskih krogih Italije. Vodilni fašistovski listi so prešinjeni in prenapolnjeni bojevitiga duha, ki ga je v Italiji zadnji čas Mussolini posebno vzbujal in netil. Takšno razpoloženje ni ugodno za sprejem mirovniških melodij, ki jih po Evropi širi predlog za ustanovitev združenih evropskih držav. Zato fašistovski listi precejajo Briandov predlog skozi ozko rešeto politične kritike. Kaj vse je ogroženo s tem predlogom? Fašistovski krogi menijo, da bi Evropska zveza ogrožala Društvo narodov kot svetovno mirovno ustanovo. — Fašistom dosedaj nikdar ni bilo pri srcu Društvo narodov in njegovo prosperiranje, sedaj pa so naenkrat našli v svojem srcu ljubezen do njega. V resnici pa se fašistovska ljubezen tiče ne Društva narodov ne Evropske zveze, marveč samo Italije in njenih »pravice« po celem svetu.

Na Nemškem presojajo Briandovo spomenico z veliko skrbnostjo in trezpostjo. Vlada pazljivo beleži vse izjave listov kot organov javnega mnenja o predlogu Evropske zveze. Vse te izjave bo skrbno proučila, predno bo dala odgovor na vprašanja Briandove vprašalne pole. Usoda Briandovega predloga je v resnici najbolj odvisna od stališča Nemčije. Ako ne bi Nemčija hotela sodelovati, bi plemenito stremljenje francoske vlade ostalo samo glas vpijočega v puščavi. Če pa se Nemčija zavzame za uresničenje tega predloga, do ji prej ali slej tudi Italija sledila.

Kar se dostaja Anglije, je treba imeti v vidiku, da je ona veliko bolj svetovna država nego evropska država. Član njene svetovnega cesarstva so po vseh delih sveta. Zato se ne smemo čuditi, da so njene oči obrnjene preko Evrope v Afriko, Avstralijo in Azijo, osobito v Indijo. Politika Velike Britanije se zadnji čas vedno bolj opira na prijateljstvo Zedinjenih držav Amerike. Pretesna zveza z drugimi evropskimi državami bi za Anglijo pomenjala precejšnje vezanje rok, katere pa si hoče ohraniti svobodne za svoje svetovno carstvo.

Priporočila se pri nakupu blaga manufakturna trgovina
M. E. ŠEPEC
468 Maribor, Grajski trg. števil. 2

Kdor si želi cene in dobre obleke naj se oglasi v konfekcijski in modni trgovini

ŽIGA WEISS
Celje-Gaberje 591 II

POLITIKA

V DRUGIH DRŽAVAH.

V letošnjem italijanskem proračunu je določenih za mornarico 1476 milijonov lir. Ob priliki debate o proračunu je rekel italijanski mornariški minister: »Mornarica je naše prvo orožje in v tem oziru nam ne more noben narod na svetu odrekati prvenstva!«

Madžarski ministrski predsednik Bethlen pripravlja temeljito preosnovo volilnega reda po italijanskem vzorcu. Število poslancev hoče od 245 znižati na 220 poslancev, od katerih jih bo voljenih okoli 100 po starem večinskem načinu s tajnim glasovanjem, ostanek števila poslancev pa bi bil imenovan od raznih zastopnikov gospodarskih krogov, komitatskih uprav in uradnikov.

V Albaniji so imeli ljudsko štetje in so ugotovili, da šteje Albanija en milijon prebivalcev.

ZA NEDELJO

Bogoslužje v srednjem veku.

Ker se je pojavilo v srednjem veku vse polno krivih ver, je cerkev nauk o katoliškem bogoslužju natanko predpisala ter ga očistila vsega nepotrebnega.

Daritev svete maše ob praznikih je bila obdana s posebnim sijajem. Že tedaj je obstojala dolžnost, se udeležiti najsvetejše daritve ob nedeljah ter praznikih v domači župni cerkvi. Pri službi božji so prinašali verniki darila v vosku ter denarju. Prazniki, katere je podedoval srednji vek iz prvih časov krščanstva, so se povzpeli radi vpliva papežev do splošnosti. Bistveno nova sta le dva praznika: Presv. Rešnjega Telesa in Brezmadežnega spočetja.

Zakramenti.

Število zakramentov je v zgodnjem srednjem veku kolebalo sem ter tja. Zakramentom so na primer prištevali tudi umivanje nog na veliki četrtek.

Krst so delili tudi v tej dobi s potapljanjem pod vodo. Čas krsta velika in binškošna sobota, kot izključna dneva za krščenje, sta prenehala. Obhajilo otrok kot zadnji krstni obred in sprejemanje svetega obhajila pod obema podobama sta odpadla v 12. stoletju. Obhajanje bolnikov je pridobilo na zunanem sijaju kakor: goreče sveče, znamenje z zvonovi in Najsvetejše so nosili bolnikom pregrnjeno z dragocnim zagrinjalom. Povzdigovanje in poklekavanje pri povzdigovanju je bilo splošno vpeljano v 12. stoletju. V tej dobi so bili natančno določeni pogoji za sprejem zakramenta svete pokore: kesanje, spoved in zadostovanje. Prelom spovedne molčečnosti je bil kaznovan z naistrožimi kaznimi. Spoved je moral opraviti vsakdo pri domačem

Avstrijska Schobrova vlada povdarja, da bo izvedla razorožitev oboroženih organizacij: Heimwehra in Schutzbunda, od katerih je ena v rokah krščanskih socialcev, druga pa je socialdemokraška.

Iz Anglije so prihajale v zadnjem času vznemirljive vesti, da je stališče Macdonaldove vlade omajano. Vse je pričakovalo, da bo delavska vlada razbita pri reševanju vprašanja o brezposelnosti. A ravno glede tega perečega vprašanja je prejel Macdonald v zbornici dne 29. maja zaupnico z 270 glasovi proti 241.

Nemirna Indija. Iz Indije prihajajo vedno vznemirljive vesti. Neprestano se ponavljajo spopadi s policijo in vojaškimi oddelki, ki morajo uporabljati orožje. Po uradnih vesteh je bilo dosedaj pri zadnjih nemirih ubitih 170 in ranjenih 750 oseb.

Mehika in Vatikan spravljena. V Mehiki je bila podpisana te dni pogodba med vlado in sveto Stolicco, po kateri bo uživala Cerkev popolno svobodo.

Župniku, še le v 14. stoletju se pojavi prosta izbira spovednika. Glede poslednjega olja ter mašniškega posvečenja je ostalo v srednjem veku pri dedščini iz prvih krščanskih časov. Zakonsko pravo so izpopolnili. Prepovedani so bili zakoni na tihem sklenjeni. Pred sprejemom svetega zakona so bili predpisani oklici in tudi prepovedani ženitovanjski čas je bil v navadi.

Odpustki.

Javno pokoro so izpodrinili križarski pohodi z odpustki. Z opustom javne pokore je bila uvedena praksa, pridržanje nekaterih grehov papežu ter škofu.

Odpustki v današnjem pomenu so pojavili začetkom 11. stoletja. Odpustom v splošnem pomenu je smatrati že spregled pokore na priprošnje mučencev v prvih časih krščanstva. Posebno vnetim spokornikom se je pokora skrajševala v najstarejših krščanskih časih. Vse to so bili nekaki odpustki le za posamezne osebe. Škofje in papeži so začeli podeljevati nepopolne odpustke za nekatera dobra dela v začetku 11. stoletja. Križarska gibanja so rodila popolni odpustek in število odpustkov se je posebno povzdignilo v 13. stoletju. Odpustki so bili navezani na udeležbo pri križarski vojski, na oborožitev ter vzdržavanje križarja, na denarne darove za križarje ter na dela ter darove pri cerkvenih stavbah. Jubilejni odpustek je ustanovil leta 1300 Bonifacij VIII. Skraja se ga je lahko prejelo le v Rimu, še le pozneje je bil opuščen ta pogoj. Jubilejni odpustek bi se naj vračal vsakih 100 let, kmalu so skrčili prvotno število na 50, 33 in 25 let. Dejstvo pa je tudi, da so uganjali nabiralci odpustkov veliko nedovoljenega, proti čemur se je borila vedno Cerkev.

Pridiga.

Pridiga se je v srednjem veku razcvetela v praktične ter prave ljudske

govore. Do sijaja so pripomogle pridigi križarske vojne, pojavi krivih ver in nastop beraških redov. Pridigovali so že tedaj pri sveti maši ter izven nje, beraški menihi so oznanjali besedo božjo tudi popoldne. Predvsem je veljal predpis, da se mora pridigovati ob nedeljah ter praznikih v farnih cerkvah. Radi nastopa slovitih srednjeveških pridigarjev je navrelo v cerkve toliko vernikov, da niso dobili vsi prostora in so začeli nastopati govorniki na lecah izven hrama božjega pod milim nebom.

Češčenje svetnikov in svetih ostankov.

Češčenje svetnikov ter svetih ostankov se je povzpelo v srednjem veku na višek, ker je prišlo po križarjih veliko ostankov najznamenitejših svetnikov in Gospoda samega iz vzhoda na zapad. Prve — številne in ohranjene zbirke življenj svetnikov imamo iz te dobe. V srednjem veku so dostavljali življenjepisom svetnikov iz prvih krščanskih časov vse razne nemogočnosti ter zgodovinske neresničnosti in jih kratkomalo prepletili s pobožnimi pripovedkami, takozvanimi legendami.

Cerkvene igre.

Razne cerkvene igre so dosegle popolni razvoj v srednjem veku. Najprej so jih predstavljali kleriki v cerkvenih oblačilih v cerkvah, pozneje so jih igrali lajki izven svetišč. Najprej so se pojavile velikonočne ter božične igre, od prvih so se odcepile pasijonske. — Sploh so skušali spraviti na oder vse skrivnosti iz Kristusovega ter Marijinega življenja in razne svetopisemske dogodke ter opise. Na praznik nedolžnih otročičev je bil odločen deček za

škofa, ki je posnemal pri cerkvenih obredih škofa. Dogajale so se pa pri teh igrah zlorabe, smešenja itd., da je imela cerkev večkrat hude boje, da je odstranila vse pohušljivo, nelepo in nepotrebno.

*

Najbolj južna škofija na svetu. Vikarijat Magelan, ki je skupno z Ognjeno zemljo poverjen salezijancem, je najbolj južna škofija na svetu. Podnebje je zelo hladno, vendar pa to ni kraj, kjer bi vladal večni sneg. Prebivalci se bavijo z živinorejo. Kakor poroča msgr. Jara, apostolski vikar teh krajev, se pase po brdih okrog štiri milijone ovac. Nedavno so na otoku Cambridge odkrili žilo marmorja, ki je finjši od kararskega. Vikarijat ima 55 tisoč prebivalcev, od katerih je pet tisoč protestantov, ostali so katoličani. Med njimi je 25 tisoč Hrvatov in Slovencev. Drugo polovico katoliškega prebivalstva tvorijo Angleži, Nemci in Španci. Ko so salezijanci pod msgr. Cagliero, ki je pred leti kot kardinal obiskal Ljubljano, prišli na Magelansko ožino, so našli tam okrog štiri tisoč Indijancev. Sedaj jih ni več kakor dvesto in še ti žive v strašnih razmerah.

Nemški viteški red — zgolj duhovni red. Nadvojvoda Evgen se je dne 30. aprila 1923 odpovedal časti velikega mojstra. Sveti Oče je njegovo odpoved sprejel. Od takrat naprej je veliki mojster brnski škof dr. Norbert Klein, sam član reda od leta 1890. Ker ni mogel opravljati dveh tako težavnih služb, se je odpovedal brnski škofiji. Z letošnjo Veliko nočjo so prišla v veljavo nova pravila, potrjena od Svete stolice. V teh pravilih se vitez ni več ne omenjajo. Križniški red, kakor se pri nas imenuje, je prenehal končno biti — viteški red in je samo duhovni red.

NOVICE

89 letnico je obhajal te dni pri krepkem zdravju in duševni čistosti v zadnji dobi najbolj zaslužni slovenski knezoškof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič. K pomeljivemu jubileju častita blagemu in za dobrobit slovenskega naroda tolikanj požrtvovalnemu in delavnemu vladiki »Slovenski Gospodar«.

Kmeška zveza potom pisarne nudi svojim članom strokovne, gospodarske, pravne in organizatorične nasvete in pravno zaščito ter posreduje za nje z vlogami in osebnostno. (Pravila § 3. toč. 7.). Pisarna Kmeške zveze je v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

Upokojenega generala ustrelil. Dne 29. majnika se je doigrala v Mariboru na Koroški cesti 99 žaloigra med strojevodjo Valeskinijem in upokojenim Emilom Stramlitz. Radi dolgoletne pravde se je razvilo med obema kačje sovraštvo. Ker je pri zadnji pravdi zmagal general, je zgoraj omenjenega dne stopil Valeskini v generalovo kuhinjo in oddal nanj štiri strele, v glavo blizu desnega ušesa, v desno stran trebuha, v desno roko in v prsi blizu srca. General se je zgrudil in je prosil strojevodjo, naj ga pusti v miru umreti. Valeskini je hotel še streljati, pa mu je odpovedala težka vojaška pištola. General je po prepeljavi v bolnico umrl, Valeskinija je policija zaprla.

Nesreča v Dravi. Dne 28. maja je zadel pod Mariborom pri brodu splav ob žico, ki je bila razpeta preko Drave v svrhu merjenja za zgradbo novega mosta. Splav se je razbil, na srečo so poskakali splavarji v vodo in se rešili. Mrtvega so našli v nedeljo, dne 1. junija na njivi na Pobrežju pri Mariboru brezposelnega mizarja Blaža Belca, ki je izvršil samomor in je izginil z doma 22. maja.

Neznani uzmovlci so vlomili pri posestniku Fr. Korenu v Kočjem pri Zg. Polskavi. Tatovi so odnesli izpod podstrešja bogato zalogo prekajenega mesa, klobas in še nekaj drugih predmetov.

Fantovski pretep. Fantje iz Tinja na Pohorju so srečali tovariša Janeza Kersnika pred gostilno Pristovnik. — Njegov sovražnik Janez Leva se je zapodil z nožem vanj in ga zabodel dvakrat v ramo in pod pazduho. Zabodeni je moral iskati zdravniško pomoč.

Pohorska cesta se bo gradila. Ker je finančni minister odobril proračun mariborskega okrajnega cestnega odbora, je zasigurana gradnja pohorske ceste: Reka, mariborska in ruška koča.

Nesreča pri streljanju. Ob priliki godovanja so streljali fantje iz možnarjev v Spodnjem Boču. Radi nepredvidnega ravnanja je pri streljanju ponesrečil 20 letni posestniški sin Ivan Maister. Dobil je tako težke poškodbe po obrazu ter rokah, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnico.

Neznane moškega utopljenca so potegnili iz Drave pri Borlu pri Zavrču.

Čitajte „SLOVENSKEGA GOSPODARJA“!

Najlepše darilo za birmance je lep molitvenik!

Velika izbira molitvenikov v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta 5

Aleksandrova cesta 6

Naslov molitvenika	DINARJEV	
	Rdeča obresa	Zlata obresa
Ključek nebeški	15	20
Moj tovariš	16	20
Češčena Marija	14	16, 17, 18, 21, 25
Rajski glasovi	—	23, 24, 25, 28, 29, 32, 33
Kvišku srca	—	16, 17, 18, 23, 40, 42
Slava Bogu	7	14
Za Jezusom	13	28
Pri Jezusa	9	20, 42
Oče naš	—	25
Kam greš	3.50	24, 34
Sv. Pomlad	7.50	11, 14, 20, 23
Angolček	6	10, 12, 16, 19, 23, 33
Življenje mojega življenja	11	16, 20, 28, 33
Marija Pomočnica	11	14, 20
Roži svojo dušo	11	14, 20
Družbenik Marijin	10	22, 44
Besede življenja	22	30
Sv. Anton Padovanski	24	28, 42